

Magyar társadalom szerkezete a II. világháború után – az elitek problémája

Társadalomtudományi alapozó szeminárium
ELTE Jog- és Társadalomelméleti Tanszék

Oktató: Navratil Szonja
Időpont: Csütörtök 10-12
Helyszín: B/13-as gyakorló

Kurzus leírása:

A társadalomtörténet a szociológia tudományának egyik részterülete, amely a társadalom szerkezetével, a társadalmi csoportok helyzetével, a társadalmi értékrendszer alakulásával foglalkozik. A szeminárium tárgya a szocializmus, illetve a rendszerváltás időszaka, ezen időszak társadalomtörténetén belül pedig a társadalmi elitekkel kapcsolatos hazai elméletek vizsgálata. A szemináriumon az elméletek tanulmányozása mellett hangsúlyt fektetünk a társadalmi, gazdasági, történeti, művészi kontextus bemutatására is.

Előzetes ismeretek (input):

A kurzus a középiskolai tanulmányok során elsajátított átlagos történelmi, irodalmi, eszme- és kultúrtörténeti ismereteken túl előzetes ismereteket nem igényel.

A kurzus célja (output):

A kurzus alapvető célja, hogy a hallgatók képessé váljanak a tudományos szövegek, fogalmak megértésére, az olvasottak értő módon való összefoglalására. A hallgatóknak képessé és hajlandóvá kell válniuk a különböző elméleti álláspontok összehasonlítására, önálló kritikai elemzésére. A hallgatóknak továbbá fel kell ismerniük a tudományos megközelítések használatának és a szakszövegek olvasásának jelentőségét valamint funkcióját a szakmai képzésben. Ezen alapvető célokat a kurzus hármас célkitűzés révén igyekszik megvalósítani:

- 1) A társadalomtudományi szövegek olvasásához, megértéséhez szükséges képességeket, attitűdöket igyekszik a hallgatókban kialakítani. Elsősorban a szöveg- és problémaértelmezési, illetve az elemzési és kritikai készségek fejlesztése a cél.
- 2) Tartalmilag megismerteti a hallgatókat a probléma különböző dimenzióival, a társadalomtörténet értelmezésének kérdéseivel.
- 3) A szövegekben megjelenített általános társadalomtudományi problémák közös feldolgozásának módszere által a hallgatók dialektikus vitakészségének és argumentatív kultúrájának fejlődését is hivatott elősegíteni

A számonkérés formája:

A számonkérés alapelve a folyamatos év közbeni teljesítés és ennek ellenőrzése.

Az órán megbeszélte szövegeket a tanulónak előre el kell olvasnia.

A számonkérés két részből áll, egyik az olvasónapló, a másik a házi dolgozat.

Olvasónapló:

-Az olvasónapló alapvetően az olvasmány főbb kérdéseit, állításait, fogalmainak emeli ki rövid, legfeljebb egy oldal terjedelemben.

-A kurzus teljesítéséhez hat olvasónapló leadása szükséges.

-Az olvasónapló minősítése megfelelt, vagy nem megfelelt. A kurzus teljesítésének feltétele, hogy valamennyi olvasónapló értékelése megfelelt legyen.

Házi dolgozat:

A félév során egy elemzést igénylő házi dolgozatot kell készíteni, amelyben a hallgató az általa szabadon választott olvasmányokat alaposabban elemzi, kritizálja, egyben saját véleményét is kifejti a szövegben tárgyalt kérdésekkel kapcsolatban.

A házi dolgozatok terjedelme 5 oldal.

Az érdemjegyet a házi dolgozatra kapja a hallgató, a maximum pont 20.

A dolgozat leadásának határideje az utolsó szemináriumi óra kezdő időpontja.

Osztályozás:

20-18 - 5
17-15 - 4
14-12 - 3
11-9 - 2
8 - 1

Szövegek: A moodle felületen a szeminárium címe alatt érhetőek el a szövegek

1. Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete
2. Kornai János: Mit jelen a rendszerváltás?
3. Majtényi György: Egy forint a krumplis lángos
4. Szalai Erzsébet: Rendszerváltás és a hatalom konvertálása
http://www.lib.pte.hu/sites/ptebtkscan/mellekletek/2013_apr_rendszervaltas/2013_13_rendszervaltas_2.pdf
5. Ferge Zsuzsa: Struktúra és egyenlőtlenségek a régi államszocializmusban és az újkapitalizmusban
http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0010_2A_19_Tarsadalmi_retegzodes olvasonkonyv szerk Gecser Otto/ch05s03.html

6. Rónai Veronika: Traubisoda, bontott csirke, Skála kópé, Fabulon...
Reklámfilmek a gulyáskommunizmusban

7. Kolosi – Sági: Rendszerváltás és társadalomszerkezet
<http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a889.pdf>
149-173, 185-192

8. Szelényi Iván, Szelényi Szonja: Elitcirkuláció vagy elitreprodukción
<http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a898.pdf>

9. Ellenzéki kerekasztal története
<https://www.youtube.com/watch?v=oU6YIaA27kQ>

Fekete doboz filmek

<https://www.youtube.com/watch?v=ExoLpLpkX6o>

<https://www.youtube.com/watch?v=8DEqmo5rDyc>